

OKVIR ZA RASELJAVANJE

SRBIJA VOZ: TEHNIČKO PUTNIČKA STANICA, ZEMUN
ANALIZA STANJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA

PREVOD SA ENGLESKOG JEZIKA

Sadržaj

1	Uvod	1
2	Mogući uticaji vezani za raseljavanje	1
2.1	Izolovana kuća unutar kompleksa TPS Zemun	1
2.2	Objekti i postrojenja kompanije "Ratko Mitrović" u okviru TPS Zemun kompleksa	2
2.3	Neformalno naselje u blizini kompleksa TPS Zemun.....	3
3	Pravni okvir.....	5
3.1	Nacionalno zakonodavstvo	5
3.2	Zahtevi EBRD	8
3.3	Razlike između nacionalnog zakonodavstva i zahteva EBRD.....	9
4	Ključni principi kompenzacije i pomoći	9
5	Uslovi za ostvarivanje prava	10
6	Prava osoba / pravnih lica obuhvaćenih Projektom	11
7	Kompenzacija i pomoć	12
8	Institucionalna odgovornost.....	13
9	Vremenski okvir za izradu Plana raseljavanja / kompenzacije.....	13
10	Objavljivanje informacija i konsultacije	14
11	Žalbeni mehanizam	15
12	Praćenje i izveštavanje	15
13	Troškovi sprovođenja.....	16
	ANEKS 1 – Fotografija izolovane kuće u TPS Zemun	17
	ANEKS 2 – Fotografija dva objekta u vlasništvu kompanije "Ratko Mitrović"	17
	ANEKS 3 – Fotografije srušenih kuća u neformalnom naselju posle raseljavanja	17

SRBIJA VOZ: TEHNIČKO PUTNIČKA STANICA, ZEMUN

OKVIR ZA RASELJAVANJE

1 Uvod

Evropska banka za obnovu i razvoj (“EBRD¹” ili “Banka”) razmatra mogućnost finansiranja “Srbija Voz” a.d. (“Kompanija”) za sprovođenje projekta (re)konstrukcije Tehničko putničke stanice (TPS) Zemun koja se nalazi na periferiji grada Beograda, kako bi se omogućilo održavanje novih Elektro motornih garnitura (EMG) i klasičnih sastava putničkih vozova (lokomotiva i putnički vagoni), finansiranih od strane EBRD (“Projekat”).

Projekat je svrstan u Kategoriju B u skladu sa Politikom zaštite životne sredine i socijalnih pitanja EBRD (2014). Ovaj okvir za raseljavanje je izrađen kako bi se potvrdila obaveza “Srbija Voz” a.d. da ispunji zahteve EBRD koji se odnose na fizičko raseljavanje i/ili izmeštanje poslovnih aktivnosti, koji mogu nastati kao posledica sprovođenja Projekta. Na osnovu ovog Okvira “Srbija Voz” a.d. će izraditi detaljan Plan raseljavanja / kompenzacije u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i Uslovom za realizaciju br. 5, kada potrebne informacije budu na raspolaganju.

2 Mogući uticaji vezani za raseljavanje

Projekat bi trebalo da doprinese poboljšanju usluga prevoza koje pruža “Srbija Voz” a.d. putnicima u domaćem i međunarodnom saobraćaju, jer će omogućiti održavanje Elektro motornih garnitura (EMG) i klasičnih sastava putničkih vozova (lokomotiva i putnički vagoni). Izgradnja i rekonstrukcija TPS Zemun koja se nalazi u predgrađu Beograda, udaljeno od naseljenih zona, će omogućiti zatvaranje postojećih objekata za održavanje koje se nalazi u centru Beograda, od čega će korist imati stanovnici Beograda.

Svi planirani radovi na rekonstrukciji TPS Zemun će se odvijati unutar kompleksa koji obuhvata zemljište za železničke namene. Ipak, postoji mogućnost da će određene građevinske aktivnosti prouzrokovati принудно fizičko raseljavanje i/ili izmeštanje poslovnih aktivnosti, kao što je opisano dalje u tekstu.

2.1 Izolovana kuća unutar kompleksa TPS Zemun

Kuća koja se nalazi unutar kompleksa TPS Zemun, na izolovanoj lokaciji (vidi fotografiju u Aneksu 1), je trenutno nastanjena tročlanom porodicom. Kuća je u vlasništvu Železnica Srbije i data je na korišćenje (uz povlašćenu zakupninu) jednom od svojih zaposlenih 70-ih godina kao službeni stan. Zaposleni je od tada preminuo, a njegova supruga, sin i snaja su nastavili da žive u kući.

---

¹ European Bank for Reconstruction and Development

Do kuće se može doći pešice, preko železničkih šina (desni kolosek Beograd-Stara Pazova) koje se nalaze preko puta kuće, dok je pristup kolima moguć samo kroz ulaz u kompleks TPS Zemun, zemljanim putem koji prolazi kroz kompleks. Ovo domaćinstvo će biti pod direktnim uticajem građevinskih radova (na mestu njihovog objekta je planirana izgradnja dela kolosečnih veza u kompleksu), a njihov jedini prilaz kolima će biti onemogućen, zbog čega moraju biti raseljeni. Domaćinstvo je upoznato sa Projektom, kao i činjenicom da će morati da budu raseljeni, i ne protive se tome. Međutim, detalji raseljavanja, uključujući i pravni osnov po kome će im biti obezbeđen smeštaj i pomoć nisu poznati u ovom trenutku.

Kada budu poznati svi detalji o osnovu po kome domaćinstvo koristi kuću i na koji način će preseljenje biti organizovano, "Srbija Voz" a.d. će izraditi i sprovesti Plan raseljavanja, na osnovu ovog Okvira i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i Uslovom za realizaciju br. 5, EBRD.

2.2 Objekti i postrojenja kompanije "Ratko Mitrović" u okviru TPS Zemun kompleksa

Unutar kompleksa TPS Zemun nalaze se objekti / postrojenja koja su vlasništvo građevinske kompanije "Ratko Mitrović", od kojih će dva (trenutno nekorišćena i zapuštena) morati da budu uklonjena za potrebe Projekta, koja bi trebalo da bude sprovedena u narednoj godini (vidi fotografiju u Aneksu 2).

Građevinska kompanija "Ratko Mitrović" je prvobitno bila angažovana od strane države da izgradi TPS Zemun tokom 70-ih godina. Od tada je kompanija nastavila da koristi sve objekte koji su bili korišćeni za izgradnju kompleksa, kao i zemljište unutar kompleksa za skladištenje opreme i materijala. Tokom godina kompanija se suočavala sa brojnim izazovima, uključujući i stečaj, i nije aktivno koristila postrojenja koja se nalaze unutar kompleksa TPS Zemun.

Pre nekoliko godina je kompanija podnela zahtev za legalizaciju objekata koji su izgrađeni na javnom zemljištu (delimično u vlasništvu republike, a delimično grada Beograda) unutar kompleksa TPS Zemun, međutim legalizacija je odbijena pravnosnažnim rešenjem. U julu 2015, pošto je zahtev za legalizaciju odbijen, Sekretarijat za inspekcijske poslove grada Beograda je pokrenuo upravni postupak za uklanjanje objekata i postrojenja kompanije "Ratko Mitrović". Pravni proces je u toku, ali do rušenja objekata još uvek nije došlo. Prema lokalnom zakonodavstvu, uklanjanje objekata mora biti organizованo od strane kompanije "Ratko Mitrović", ili će kompanija snositi troškove rušenja ukoliko to sama ne učini.

U međuvremenu je započet proces prenosa vlasništva zemljišta na kome se nalazi TPS Zemun, na Republiku Srbiju. Kada bude okončan, ovaj prenos vlasništva će pomoći i kompaniji "Ratko Mitrović" da započne proces rešavanja pitanja izmeštanja svih postrojenja, uključujući i dva objekta koji se moraju ukloniti prilikom početka sprovođenja projekta. Trenutno nije poznato kako će se ovaj proces odvijati i da li će kompanija "Ratko Mitrović" postići sporazum sa Republikom Srbijom o novoj lokaciji na koju mogu preseliti svoja postrojenja i aktivnosti.

U slučaju da dva objekta ne budu uklonjena pre početka radova, i da ih je potrebno srušiti zbog građevinskih radova na izgradnji postrojenja predviđenih Projekom, biće neophodno da "Srbija

Voz” a.d., na osnovu ovog Okvira i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i Uslovom za realizaciju br. 5 EBRD-a, pripremi i sprovede Plan za kompenzaciju objekata koji moraju biti srušeni.

2.3 Neformalno naselje u blizini kompleksa TPS Zemun

Neformalnom naselju (“Grmeč”) u kome mahom žive romske porodice koje su interno raseljene sa Kosova i Metohije i koje se nalazi na zemljištu koje pripada gradu Beogradu izvan kompleksa TPS Zemun, je moguće prići samo kroz kompleks, iako samo naselje ne zauzima nijednu lokaciju koja je potrebna za sprovođenje Projekta. Naselje je bilo predviđeno za raseljavanje po Strategiji za raseljavanje nehigijenskih naselja koja datira još iz 2009. godine. Naselje se trenutno raseljava kroz projekat UNHCR, a sprovodi ga NVO Vizija, od leta 2016. godine.

Program raseljavanja se odvija na potpuno dobrovoljnoj bazi i uključuje samo domaćinstva koja su odlučila da učestvuju u njemu. Domaćinstvima se pruža pomoć u pronalaženju odgovarajućih kuća u koje žele da se presele bilo gde na teritoriji Srbije, i koje mogu da se kupe do iznosa od 9,200 EUR. Takođe im se plaćaju troškovi goriva koje potroše dok posećuju kuće koje su pronašli i dok prikupljaju neophodnu dokumentaciju. Domaćinstva se međusobno pomažu u traženju i posećivanju odgovarajućih kuća. Po preseljenju, domaćinstva mogu da sruše stare kuće u neformalnom naselju i uzmu sav materijal koji odluče da ponesu sa sobom na novu lokaciju (vidi fotografije porušenih kuća u Aneksu 3). Domaćinstva takođe imaju pravo i na 1,500 EUR za sva neophodna dokumenta (za kupoprodajne transakcije, kao i prenos prebivališta, nove lične karte i druga potrebna dokumenta) i kupovinu nameštaja i kućnih aparata. Osima toga, domaćinstvima se pruža i pomoć pri ponovnom uspostavljanju prihoda kroz drugi program UNHCR-a, po kome mogu da dobiju male grantove za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti (životinje, mašine) ili usluga (mehaničarski alat, frizerski, itd.) koje mogu da obavljaju na novoj adresi stanovanja. Domaćinstvima se pomaže i pri upisu dece u škole i registrovanju u Centrima za socijalni rad kako bi preneli prava iz socijalne zaštite koja su koristili. Prema predstavnicima NVO Vizija, domaćinstvima nije bilo potrebno puno dodatne podrške jer su se preseljavali u grupama (u skladu sa njihovim odlukama) na tri lokacije, i za većinu aktivnosti su se oslanjali jedni na druge.

Prvobitno je popisom koji je sproveo grad Beograd 2016. godine, registrovano 60 domaćinstava koja su sva bila interno raseljena i ispunjavala uslove da učestvuju u programu UNHCR. Još 6 domaćinstava koja nisu bila interno raseljena, su takođe bila registrovana popisom i u početku nisu imala pravo na raseljavanje po programu UNHCR. Međutim, kasnije je UNHCR i njih uvrstio u svoj program do iznosa preostalih raspoloživih sredstava. U trenutku izrade ovog Okvira, 45 domaćinstava je već fizički preseljeno, a dodatnih 10 je u fazi preseljenja. Pre kraja godine se очekuje da UNHCR odobri kupovinu još 7 kuća i finalni broj preseljenih domaćinstava će iznositi 62. To znači da 4 domaćinstva koja su prvobitno imala pravo na preseljenje, kao i 2,3 domaćinstva koja su se u naselje doselila posle datuma krajnjeg roka, neće biti raseljena. Prema predstavnicima NVO Vizija, 4 domaćinstva koja su imala pravo na preseljenje a koja neće biti raseljena, nisu sarađivala sa njima tokom perioda sprovođenja programa i nisu tražila odgovarajuće kuće koje bi bile kupljene za njihovo preseljenje.

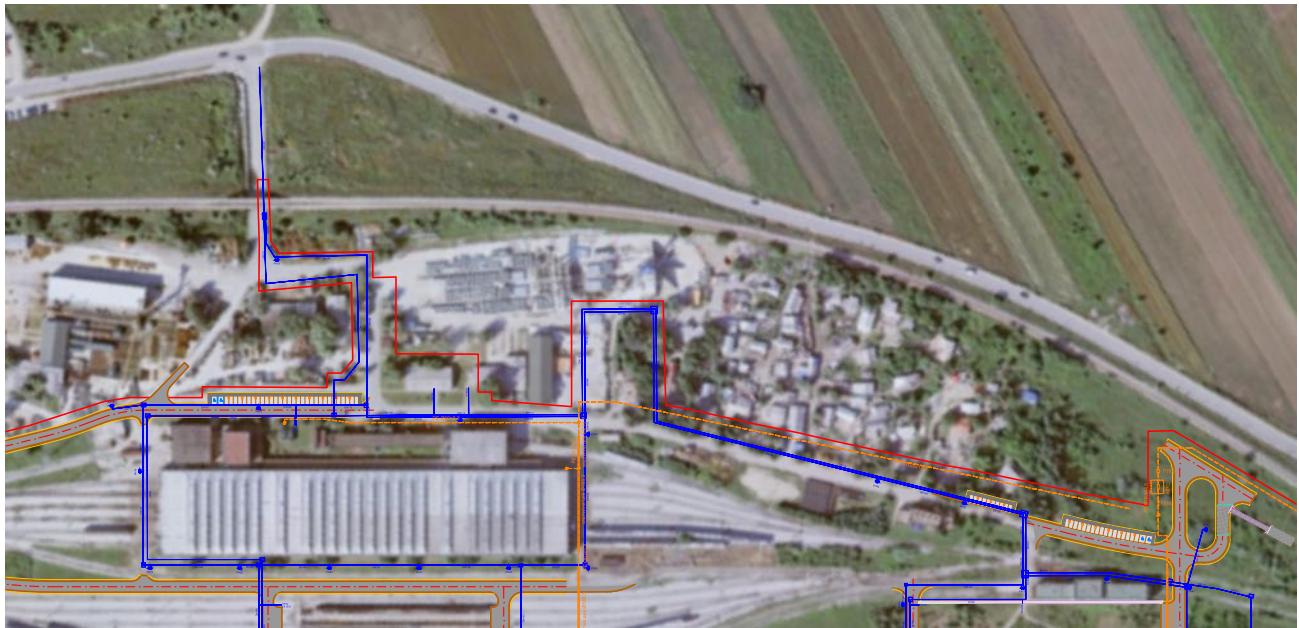
Za porodice koje budu nastavile da žive u naselju (6 do 7 domaćinstava) u blizini građevinskih radova, se moraju pripremiti i sprovesti adekvatne projektne mere zaštite zdravlja i bezbednosti, kako bi se izbegli bilo kakvi privremeni negativni uticaji prouzrokovani građevinskim radovima (vidi sliku 2 planiranog građevinskog područja). Građevinske aktivnosti moraju biti organizovane na način koji će omogućiti bezbedan pristup stanovnicima naselja njihovim kućama. Ukoliko to ne bude moguće, i domaćinstva moraju biti raseljena, "Srbija Voz" a.d. će u saradnji sa odgovarajućim državnim organima izraditi i sprovesti Plan raseljavanja, zasnovan na ovom Okviru i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom (vidi odeljak 3.1 - Zakon o stanovanju i održavanju zgrada) i Uslovom za realizaciju br. 5 EBRD-a.

Slika 1: Lokacija neformalnog naselja, izolovane kuće i dva objekta koja pripadaju kompaniji "Ratko Mitrović" i koja moraju biti uklonjena, oko kompleksa TPS Zemun

Slika 2 ispod, prikazuje granice građevinskog područja (crveno), sa neformalnim naseljem na desnoj strani slike 2. Veličina naselja i broj kuća će biti smanjen jer se domaćinstva raseljavaju po programu UNHCR (vidi Aneks 3 sa kućama koje su već ispražnjene i srušene). putevi koji će biti izgrađeni za Projekat su obeleženi sivom bojom (u levom i donjem delu slike 2), dok plave linije prikazuju vodovodnu mrežu koja će biti izgrađena kao deo Projekta. Izgradnja vodovodne mreže će se odvijati na ulazu u neformalno naselje, međutim radovi će se odvijati po fazama i sa odgovarajućom građevinskom opremom, i biće adekvatno obeleženi građevinskim i znakovima upozorenja kako bi se obezbedio bezbedan pristup kućama u neformalnom naselju.

Slika 2: Granica Projektnog građevinskog područja

3 Pravni okvir

3.1 Nacionalno zakonodavstvo

Različiti pravni zahtevi su primenjivi na različite grupe osoba obuhvaćenih projektom i na predviđene aktivnosti.

Pravni status korišćenja izolovane kuće čiji stanovnici moraju da se isele još uvek nije bio precizno utvrđen u vreme izrade ovog Okvira. Prepostavlja se da je kuća data na korišćenje (uz povlašćenu zakupninu) ocu sadašnjeg nosioca domaćinstva, tokom njegove službe u Železnicama Srbije, pre mnogo godina. Od tada su se desile mnoge promene u zakonodavstvu i trenutno nije moguće utvrditi da li bi domaćinstvo imalo zakonsko pravo na novi smeštaj ili ne, ili su to pravo izgubili tokom godina. Međutim, moguće je da će domaćinstvo imati određena prava u skladu sa Zakonom o stanovanju i održavanju zgrada RS² i prethodnim Zakonom o stanovanju RS³, po kojima članovi domaćinstva imaju pravo na preseljenje u adekvatan smeštaj

² Službeni glasnik RS br. 104/2016

³ Službeni glasnik RS br. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/2001, 101/2005, 99/2011

(uz broj soba koji odgovara broju članova domaćinstva), ukoliko nemaju drugi odgovarajući zamenski smeštaj (sa, u najmanju ruku, istim uslovima stanovanja). Primjenjivost ovih ili drugih zakona mora biti ispitana tokom izrade Plana raseljavanja.

Trenutno se raseljavanje romskog naselja koje se nalazi pored kompleksa TPS Zemun sprovodi na dobrovoljnoj osnovi od strane jedne nevladine organizacije, sredstvima obezbeđenim od strane UNHCR. Ukoliko neka domaćinstva ne budu raseljena sprovođenjem ovog programa, preostala domaćinstva bi morala da budu raseljena po Zakonu o stanovanju i održavanju zgrada koji se bavi raseljavanjem neformalnih naselja koja se nalaze na javnom zemljištu.

Ključne odredbe ovog zakona su:

- Fizičko izmeštanje osoba koje nemaju zakonsko pravo na zemlji koju su zauzeli se vrši u cilju izgradnje investicionih projekata samo ukoliko se dokaže da ne postoji druga mogućnost osim raseljavanja i da naselje (ili deo naselja) ne može da ostane na postojećoj lokaciji (Članovi 78, 81).
- Iseljavanje osoba koje žive u neformalnim objektima koji se na nalaze na zemljištu koje im ne pripada, mora biti sprovedeno u skladu sa određenim principima: legalnost (nacionalno i međunarodno pravo), proporcionalnost, zaštita dostojanstva, zaštita ugroženih osoba⁴, međusobna saradnja (između raznih učesnika u postupku) kako bi se obezbedila zaštita ljudskih i manjinskih prava (Član 80).
- Osobe koje se raseljavaju po odredbama ovog zakona imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, moraju dobiti rešenje o iseljenju protiv koga mogu uložiti žalbu u roku od 15 dana i mogu koristiti druga pravna sredstva u upravnom postupku (Član 84).
- Iseljenje i raseljavanje ne mogu biti sproveđeni određenim danima ili u određeno vreme (loši vremenski uslovi, državni ili verski praznici, noću, itd). Troškove raseljavanja snosi lokalna samouprava, ukoliko se ne utvrdi da osobe koje se raseljavaju imaju načina da obzrede sopstveni smeštaj (Član 85).
- Tokom iseljenja i raseljavanja, odgovorni državni organ je obavezan da omogući prisustvo posmatrača i predstavnika organizacija za zaštitu ljudskih prava, prisustvo drugih potrebnih javnih službi (hitna pomoć, vatrogasci, centri za socijalni rad, itd.), da dozvoli identifikaciju onih koji se iseljavaju, dokumentovanje eventualne štete načinjene nad imovinom i da dozvoli da osobe koje se raseljavaju sačuvaju građevinski ili drugi materijal (Član 86).
- Zakon zahteva izradu plana raseljavanja za osobe koje žive u neformalnim objektima koji se nalaze na zemlji koja im ne pripada (Član 82).
- Odluka o neophodnosti raseljavanja i plan raseljavanja moraju da sadrže sledeće informacije (Član 83):
  - Razlog za raseljavanje
  - Mapu područja koje će biti raseljeno i obuhvaćene parcele.
  - Ukupni broj domaćinstava i osoba koje će biti raseljene.
  - Dinamiku i rokove raseljavanja
  - Lične podatke osoba koje se raseljavaju (ime, prezime i JMBG)

⁴ Žene, deca, samohrani roditelji, domaćinstva sa troje ili više dece, žrtve porodičnog nasilja, osobe starije od 65 godina i osobe sa invaliditetom.

- Lokaciju na koju se raseljavaju i vrstu smeštaja
- Zakon zahteva da se zavedu podaci o osobama koje žive u ilegalnim objektima koji se nalaze na zemlji koja im ne pripada i koji će biti raseljeni, uključujući ime, prezime, JMBG i adresu (Članovi 83, 87).
- Zakon kaže da raseljavanje uključuje izmeštanje ljudi i stvari koje im pripadaju iz neformalnih objekata (Član 78), što podrazumeva da je preseljenje organizovano od strane nadležnog organa.
- Zakon propisuje da adekvatno stanovanje⁵ mora biti obezbeđeno od strane lokalne samouprave u kojoj domaćinstvo ima registrovano prebivalište, ukoliko domaćinstvo nema drugi sopstveni smeštaj ili dovoljno sredstava da obezbedi drugi smeštaj. Smeštaj se obezbeđuje na osnovu ugovora koji potpisuju oba supružnika, ili oba partnera vanbračne zajednice, kada god je to moguće (Član 79).
- Zakon kaže da su nadležne vlasti obavezne da osobama koje se raseljavaju obezbede pomoć kako bi se zadovoljile osnovne potrebe (hrana i voda) ali ne u periodu dužem od mesec dana, pristup socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti, pristup izvorima prihoda i mogućim prilikama za zapošljavanje, pristup inkluzivnom obrazovanju. Raseljavanje ne sme dovesti do razdvajanja članova porodice ili domaćinstva, osim ukoliko oni ne zahtevaju drugačije (Član 87).
- Po zakonu je lokalna samouprava dužna da čuva izveštaj o tome kako je raseljavanje sprovedeno, uključujući i lične podatke o osobama obuhvaćenim raseljavanjem (ime, prezime, JMBG i adresu privremenog ili stalnog prebivališta), (Član 87).
- Plan raseljavanja treba da bude izrađen uz konsultacije sa osobama koje se raseljavaju i organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava. Zaključci sa konsultacijama predstavljaju obavezan deo nacrta odluke o neophodnosti raseljavanja (Član 81). Konačna odluka o neophodnosti raseljavanja se objavljuje u Službenom glasniku lokalne samouprave koja ju je donela (Član 82).

Na kraju, pravni status korišćenja dela kompleksa TPS Zemun od strane kompanije "Ratko Mitrović" je kompleksan i predmet je nacionalnog procesa rešavanja opšteg statusa ovog javnog preduzeća u stečaju. Koji pravni propisi će biti primenjeni je nepoznato u ovom trenutku i to mora biti utvrđeno i opisano detaljnije tokom izrade Plana raseljavanja / kompenzacije. Objekti koji pripadaju građevinskom preduzeću, koji su odbijeni za legalizaciju od strane nadležnih organa kao što je ranije opisano, se ne kompenzuju u novcu niti se njihovim vlasnicima nude alternativni, odgovarajući objekti prema Zakonu o legalizaciji objekata RS⁶. Zakonom o planiranju i izgradnji⁷ se zahteva od vlasnika neformalnih objekata da ih poruše o svom trošku, što je u ovom slučaju primenjivo i na građevinsko preduzeće "Ratko Mitrović".

---

⁵ Adekvatno stanovanje mora da zadovolji sledeće osnovne kriterijume: lokacija koja obezbeđuje pristup infrastrukturi, nezagadenom zemljištu, mogućnostima ostvarivanja prihoda i javnim uslugama, cenovnu dostupnost stanovanja, odgovarajuću veličinu (najmanje 8 m² po osobi), opremljenost strujom, vodom i sanitarnim instalacijama, sigurnost i bezbednost, pristup osobama sa invaliditetom i uvažavanje kulturne prikladnosti stanovanja.

⁶ Službeni glasnik RS br. 96/2015

⁷ Službeni glasnik RS br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014 i 145/2014

3.2 Zahtevi EBRD

Zahtevi EBRD koji se odnose na pribavljanje zemlje su predstavljeni u Uslovu za realizaciju br. 5 (Pribavljanje zemlje, prinudno raseljavanje i izmeštanje poslovnih aktivnosti) Politike zaštite životne sredine i socijalnih pitanja (2014).

Ukratko, zahtevi relevantni za ovaj Projekat su:

- izbeći, ili u najmanju ruku umanjiti trajno ili privremeno fizičko raseljavanje ili izmeštanje ekonomskih aktivnosti prouzrokovano projektom, kada god je to moguće, tako što će biti ispitane sve izvodljive alternative prilikom izrade projekta; kada je raseljavanje neizbežno, potrebno je izraditi i sprovesti adekvatne planove kompenzacije, raseljavanja i ponovnog uspostavljanja izvora prihoda;
- umanjiti različite socijalne i ekonomske uticaje tokom pribavljanja zemljišta ili uspostavljanja ograničenja na korišćenje ili pristup zemljistu, imovini ili prirodnim resursima, tako što će se:
  - kompenzovati gubitak imovine u visini zamenske vrednosti⁸, pre ulaska u posed; i
  - osigurati da kompenzacija, raseljavanje i uspostavljanje izvora prihoda budu planirani i sprovedeni uz odgovarajuće objavljivanje informacija, konsultacije i učešće onih koji su obuhvaćeni projektom;
- poboljšati, ili u najmanju ruku povratiti izvore prihoda, mogućnost zarade i životni standard raseljenih lica, uključujući i one koji na zemljisu koje su zaposeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom (a bili su prisutni na prostoru obuhvaćenom projektom u vreme proglašenja krajnjeg roka), na nivo pre početka sprovođenja projekta, i pružiti im podršku tokom prelaznog perioda;
- uspostaviti posebne vrste pomoći marginalizovanim ili ugroženim pojedincima ili grupama (prisutnim na projektnoj lokaciji u vreme uspostavljanja krajnjeg roka) koji mogu biti teže pogodeni raseljavanjem nego drugi i čije sposobnosti da zahtevaju ili iskoriste mogućnosti pomoći pri uspostavljanju izvora prihoda i drugih razvojnih beneficija, mogu biti ograničene;
- uspostaviti efikasan žalbeni mehanizam za prijem i obradu specifičnih primedbi o visini naknade i o raseljavanju, koje upute raseljena lica, uključujući i nezavisan žalbeni mehanizam uspostavljen u cilju nepristrasnog rešavanja sporova.
- pratiti proces pribavljanja zemljišta, raseljavanja i ponovnog uspostavljanja izvora prihoda uz uključivanje zainteresovanih strana, kao što su zajednice na koje će projekat imati uticaja.

Prethodni spisak je samo sažetak osnovnih zahteva i služi da uputi na kompletan tekst politike koja se primenjuje⁹.

---

⁸ Ovo se obično obračunava kao tržišna vrednost imovine uvećana za sve transakcijske troškove neophodne za pribavljanje nove imovine.

⁹ <http://www.ebrd.com/what-we-do/strategies-and-policies/approval-of-new-governance-policies.html>

3.3 Razlike između nacionalnog zakonodavstva i zahteva EBRD

Zakon o stanovanju i održavanju zgrada je u velikoj meri u skladu sa zahtevima EBRD; međutim, postoje neke ključne razlike koje se odnose na uticaje koji mogu biti prouzrokovani ovim Projektom. Ovaj Okvir je izrađen sa ciljem da se te razlike prevaziđu i u potpunosti usklade sa zahtevima EBRD.

Ključne razlike koje je potrebno prevazići za ovaj Projekat su:

- Plan raseljavanja koji je potrebno izraditi po zakonu ne mora da sadrži sve elemente koje treba da ima plan kakav zahteva EBRD.
- Po nacionalnom zakonodavstvu ne postoji zahtev da se sprovede osnovno socio-ekonomsko istraživanje (anketa), ili da se uspostavi i objavi krajnji rok za ostvarivanje prava osoba obuhvaćenih Projektom, kako to traži EBRD.
- Zakon ne nalaže uspostavljanje posebnog projektnog žalbenog mehanizma putem koga bi se primile i obradile primedbe na kompenzaciju i raseljavanje, a koje bi podneli oni koji su obuhvaćeni Projektom, kako to traži EBRD.
- Praćenje koje treba da sprovodi lokalna samouprava po zakonu, ne odgovara načinu praćenja koji zahteva EBRD.

Bez obzira na pravni status izolovanog domaćinstva, prema politici EBRD, minimum zahteva koje treba ispuniti je da se domaćinstvu obezbedi zamenska imovina koju mogu da nastave da koriste, sa istim ili boljim karakteristikama i da im se pruži pomoć pri preseljenju i uspostavljanju izvora prihoda (ukoliko su oni ugroženi). Po politici EBRD, građevinsko preduzeće “Ratko Mitrović” će u najmanju ruku imati pravo na naknadu za objekte koji su obuhvaćeni Projektom, u punoj zamenskoj vrednosti.

4 Ključni principi kompenzacije i pomoći

Ključni principi na koje se “Srbija Voz” a.d. obavezuje i kojih će se pridržavati tokom izrade i sprovođenja Planova raseljavanja / kompenzacije, a odnose se na kompenzaciju, raseljavanje i uspostavljanje izvora prihoda su:

- Razmotriće se alternativna projektna rešenja kako bi se izbeglo (umanjilo) rušenje objekata koji pripadaju građevinskom preduzeću “Ratko Mitrović”;
- Gradilište će biti organizованo na način da se omogući bezbedan pristup kućama stanovnicima neformalnog naselja. Ukoliko bezbedan pristup ne može biti obezbeđen, sva preostala domaćinstva će biti raseljena u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i zahtevima EBRD, što će biti opisano u Planu raseljavanja, zasnovanom na ovom Okviru.
- Tokom izrade Plana raseljavanja, osobe koje na zemljištu koje su zaposeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom, će biti registrovane tokom popisa; datum popisa će biti krajnji rok za sticanje prava ove kategorije osoba obuhvaćenih Projektom;
- Tokom izrade Plana raseljavanja, biće sprovedena socio-ekonomска anketa osoba obuhvaćenih Projektom, kako bi se utvrdili individualni uticaji, dobili osnovni podaci i osmisliле odgovarajuće mere raseljavanja / uspostavljanja izvora prihoda;

- Smislene konsultacije će se održavati tokom izrade i sproveđenja Planova raseljavanja / uspostavljanja izvora prihoda;
- Kompenzacija za svu obuhvaćenu imovinu će biti obezbeđena u punoj zamenskoj vrednosti;
- Kompenzacija će biti obezbeđena pre ulaska u posed zemljišta i imovine;
- Osobama koje na zemljištu koje su zaposeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom, će biti ponuđen adekvatan smeštaj sa sigurnošću poseda;
- Osim kompenzacije / obezbeđenja smeštaja, osobama obuhvaćenim Projektom će biti pružena i pomoć pri preseljenju i uspostavljanju izvora prihoda;
- Specifična pomoć će biti obezbeđena ugroženim grupama koje su identifikovane tokom socio-ekonomske ankete i tokom procesa praćenja;
- Sva pomoć tokom obezbeđivanja kompenzacije, raseljavanja i uspostavljanja izvora prihoda će biti pružena podjednako muškarcima i ženama;
- Žalbeni mehanizam će biti uspostavljen i na taj način će osobe obuhvaćene Projektom moći da podnesu primedbe i žalbe koje se odnose na kompenzaciju i raseljavanje i da očekuju blagovremeni odgovor;
- Redovno će se sprovoditi praćenje i izveštavanje o svim aktivnostima kompenzacije, raseljavanja i uspostavljanja izvora prihoda.

5 Uslovi za ostvarivanje prava

U skladu sa zahtevima EBRD, sve osobe obuhvaćene Projektom, uključujući i one koji nemaju zakonsko pravo na zemljištu koje su koristili u vreme proglašenja krajnjeg roka za sticanje prava, imaju pravo na kompenzaciju za imovinu koja je obuhvaćena (osim zemljišta) i pomoć pri preseljenju / ili ponovnom uspostavljanju izvora prihoda.

Sve direktno pogodjene osobe / pravna lica su registrovani od strane konsultanata tokom analize početnog stanja u maju / junu 2017. godine. To uključuje i izolovano domaćinstvo (od tri člana) i građevinsko preduzeće “Ratko Mitrović”. Oni će imati pravo na kompenzaciju i pomoć kao što je predstavljeno u Matrici prava (vidi Tabelu 1 u nastavku).

Domaćinstva koja žive u neformalnom naselju u blizini kompleksa TPS Zemun, su registrovana od strane grada Beograda i NVO Vizija koja sprovodi aktivnosti raseljavanja koje finansira UNHCR. NVO Vizija je registrovala 60 domaćinstava koja žive u naselju i koja imaju pravo na raseljavanje po njihovom programu, od kojih je 45 već raseljeno a za 10 je raseljavanje u toku. Kako je spisak onih koji imaju pravo na raseljavanje proširen i na one koji nisu interni raseljeni sa Kosova i Metohije, još 7 domaćinstava će biti raseljeno do kraja 2017. godine.

Očekuje se da 4 domaćinstva koja su prvobitno registrovana i stekla pravo na preseljenje, neće biti raseljena kroz ovaj program, jer nisu sarađivali sa predstvincima NVO Vizija i nisu se aktivno uključili u traženje kuća, što je bila njihova obaveza. Dodatna 2, 3 domaćinstva su se doselila u naselje posle proglašenja krajnjeg roka i neće biti raseljena kroz program UNHCR. Grad Beograd je potvrdio da će pružiti podršku u raseljavanju domaćinstava koja ostanu u naselju po završetku programa raseljavanja UNHCR.

6 Prava osoba / pravnih lica obuhvaćenih Projektom

Tabela u nastavku pruža kratak pregled osnovnih prava osoba / pravnih lica koja mogu biti obuhvaćena Projektom, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i Uslovom za realizaciju br. 5 EBRD-a. Detaljna prava će biti definisana Planovima raseljavanja / kompenzacije koje će izraditi "Srbija Voz" a.d. , kada sve informacije o mogućim uticajima budu dostupne.

Tabela 1: Prava osoba / pravnih lica obuhvaćenih Projektom

VRSTA GUBITKA / UTICAJ	KATEGORIJA OSOBA / PRAVNIIH LICA OBUHVACENIH PROJEKTOM	BROJ OSOBA – PRAVNIIH LICA OBUHVACENIH PROJEKTOM	PRAVA
Trajni gubitak korišćenja stambenog objekta	Izolovano domaćinstvo unutar kompleksa TPS Zemun	1 domaćinstvo / 3 pojedinca	Mogućnost izbora preseljenja u adekvatni smeštaj dat na korišćenje, uz sigurnost poseda i Pomoć domaćinstvu u uspostavljanju životnog standarda i/ili izvora prihoda koji su imali pre preseljenja.
Trajni gubitak neformalnih i nekorišćenih poslovnih objekata (ukoliko sva postrojenja i aktivnosti ne budu prethodno izmeštena na drugu lokaciju)	Građevinsko preduzeće "Ratko Mitrović"	2 objekta	Kompenzacija u novcu za poslovne objekte u punoj zamenskoj vrednosti (građevinska vrednost)
Privremeno otežan ili nebezbedan pristup kućama tokom izgradnje	Svi preostali stanovnici neformalnog naselja u blizini kompleksa TPS Zemun	Trenutno nepoznato	Informacije o planiranim građevinskim radovima i merama za umanjenje negativnih uticaja; građevinski znaci i upozorenja Građevinske mere kako bi se obezbedio bezbedan pristup kućama (radovi u fazama kako bi se obezbedio alternativni pristup, korišćenje nadzemnih prelaza, itd.)
Trajni gubitak neformalnih stambenih objekata (ukoliko se stanarima ne obezbedi bezbedan i nesmetan prilaz kućama)	Svi preostali stanovnici neformalnog naselja u blizini kompleksa TPS Zemun	Trenutno nepoznato (očekuje se 6,7 domaćinstava)	Mogućnost izbora preseljenja u adekvatni smeštaj dat na korišćenje, uz sigurnost poseda i Pomoć ugroženim pojedincima / domaćinstvima u prevazilaženju različitih uticaja prouzrokovanih pribavljanjem zemlje i poboljšanje njihovog životnog standarda i/ili izvora prihoda.

7 Kompenzacij i pomoć

Izolovanom domaćinstvu će biti ponuđeno preseljenje u adekvatan smeštaj među raspoloživim službenim stanovima “Srbija Voz” a.d. . Kako je definisano politikom EBRD, adekvatan smeštaj treba da bude uporediv sa sadašnjim smeštajem domaćinstva i da ima pristup osnovnoj infrastrukturni i uslugama, kao što su voda, struja, sanitарne instalacije i usluge zdravstva. Uslovi korišćenja novog smeštaja će biti zakonski definisani ugovorom između domaćinstva i “Srbija Voz” a.d. . Kompanija će takođe organizovati selidbu domaćinstva u novi smeštaj (prevoz nameštaja i lične imovine) i pomoći domaćinstvu da se prijavi na novoj adresi ukoliko je to potrebno, tako da imaju pristup svim uslugama, uključujući i zdravstvu. Prema informacijama koje su bile dostupne u trenutku izrade ovog Okvira, ne očekuje se da će izvori prihoda domaćinstva biti ugroženi selidbom, jer su njihovi izvori prihoda penzije članova domaćinstva. Ipak, ovo će biti provereno i potvrđeno tokom izrade Plana raseljavanja, kroz sprovođenje socio-ekonomskog intervjuja. Sva druga podrška koja će možda biti potrebna domaćinstvu će takođe biti definisana u Planu raseljavanja, u zavisnosti od rezultata intervjuja.

Ukoliko građevinsko preduzeće “Ratko Mitrović” ne bude izmešteno u celini, u dogovoru sa vladom pre početka građevinskih radova, biće im ponuđena kompenzacija za dva objekta za koje se očekuje da će biti obuhvaćena Projektom. Kompenzacija će biti obračunata kao puna zamenska vrednost, što u ovom konkretnom slučaju predstavlja građevinsku vrednost objekata, t.j. cena materijala, rada, prevoza, itd. koji su potrebnii da se sazida objekat iste veličine i kvaliteta, što će utvrditi ovlašćeni procenitelj. Dva objekta se trenutno ne koriste i u lošem su stanju, pa njihovo rušenje ne bi uticalo na rad kompanije ili dovelo do bilo kakvog poslovnog gubitka. Prema rečima predstavnika preduzeća, tokom analize početnog stanja sprovedenog od strane konsultanata u maju / junu 2017. godine, sva oprema i materijal se mogu pebaciti u druge objekte koje poseduje preduzeće unutar kompleksa TPS Zemun.

Preliminarni sastanak je održan između “Srbija Voz” a.d. i uprave preduzeća “Ratko Mitrović”, u vreme izrade ovog Okvira, na kome je “Srbija Voz” a.d. ponudio da snosi troškove rušenja dva neformalna objekta (što je zakonski obaveza građevinskog preduzeća “Ratko Mitrović”), kao deo projektnih građevinskih radova, i zatim obračuna razliku tih troškova i iznosa kompenzacije na koju preduzeće ima pravo. Preduzeće se načelno složilo sa ovom ponudom i trebalo bi da se potpiše dogovor obe strane. Do početka sprovođenja radova, kada će prostor na kome se nalaze objekti biti potreban za Projekat, okolnosti se mogu promeniti (kao što je predstavljeno u odeljku 2.2), na primer, građevinsko preduzeće će možda preseliti svoje aktivnosti na drugu lokaciju i tada će se sklopiti drugačiji dogovor oko kompenzacije. Kada svi podaci budu dostupni, Plan kompenzacije će biti izrađen na osnovu principa predstavljenih u ovom Okviru, kao što je predviđeno politikom EBRD i nacionalnim zakonodavstvom.

Ukoliko bude potrebno raseliti preostale stanovnike neformalnog naselja u blizini kompleksa TPS Zemun, biće izrađen Plan raseljavanja na osnovu ovog Okvira. Kao što je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom i politikom EBRD, domaćinstvima će biti ponuđena mogućnost izbora raseljavanja u adekvatan smeštaj koji će moći da koriste, uz sigurnost poseda. Najčešće korišćeni model stanovanja tokom raseljavanja u Srbiji je smeštaj u socijalne stanove i seoska domaćinstva (slično modelu koji je sproveden po projektu UNHCR).

Sva domaćinstva obuhvaćena Projektom će takođe imati pravo na sledeće vidove podrške:

- Pomoći u dobijanju ličnih dokumenata (lične karte i izvodi iz matične knjige rođenih)
- Pomoći pri upisu dece u školu
- Pomoći pristupu uslugama zdravstvene zaštite
- Pomoći pri zapošljavanju i primena mera za ponovno uspostavljanje izvora prihoda, kroz nekoliko modela primenjivanih tokom drugih raseljavanja kao što je zapošljavanje u gradskim javnim komunalnim preduzećima, naročito u Gradskoj čistoći, Pogrebnom preduzeću i Gradskom zelenilu, zapošljavanje tokom izvođenja gradskih javnih radova i nuđenje obrazovanja za odrasle i zanatskih kurseva.
- Pomoći pristupu uslugama socijalne zaštite

8 Institucionalna odgovornost

“Srbija Voz” a.d. ima opštu odgovornost za primenu ovog Okvira i izradu i sprovođenje Planova raseljavanja / kompenzacije. Raseljavanje izolovanog domaćinstva i kompenzacija građevinskog preduzeća “Ratko Mitrović” će biti sprovedeni od strane “Srbija Voz” a.d. . Ukoliko bude bilo potrebno, kompanija će saradivati sa svim nadležnim gradskim institucijama / službama, kako bi pomogla izolovanom domaćinstvu posle preseljenja.

U slučaju raseljavanja preostalih stanovnika neformalnog naselja, “Srbija Voz” a.d. će usko saradivati sa vlastima zakonski odgovornim za raseljavanje (grad Beograd ili drugi organ određen od strane Republike Srbije) u cilju obezbeđenja da uz primenu nacionalnog zakonodavstva, budu ispunjeni i zahtevi EBRD. Detalji će biti definisani u Planu raseljavanja.

9 Vremenski okvir za izradu Plana raseljavanja / kompenzacije

Tačno vreme sprovođenja aktivnosti nije bilo poznato u trenutku izrade ovog Okvira, ali je u tabeli u nastavku dat provizorni plan aktivnosti na izradi Planova raseljavanja / kompenzacije.

Tabela 2: Planiranje raseljavanja / kompenzacije

Osobe / pravna lica obuhvaćena Projektom	Informacije koje su potrebne	Očekivani datum kada će informacije biti dostupne	Aktivnosti “Srbija Voz” a.d.
Izolovano domaćinstvo	Kakav je pravni status domaćinstva za korišćenje stambenog prostora? Koje opcije raseljavanja mogu biti ponuđene na osnovu nacionalnog zakonodavstva?	Kraj 2017	Izрада i podnošenje Plana raseljavanja EBRD-u u prvom tromesečju 2018. Sprovođenje Plana raseljavanja do septembra 2018.
Stanovnici neformalnog naselja koji nisu raseljeni, ukoliko nije moguće obezbediti bezbedan	Da li postoje domaćinstva koja nisu raseljena kao deo programa raseljavanja UNHCR? Može li izvođač da obezbedi domaćinstvima bezbedan	Prvo tromeseče 2018	Izveštaj izvođača o svim merama koje će biti preduzete u različitim fazama izvođenja radova kako bi se obezbedio bezbedan i nesmetan pristup kućama, koji će biti podnet “Srbija Voz” a.d. i EBRD-u.

pristup njihovim kućama tokom izvođenja građevinskih radova.	pristup njihovim kućama tokom izvođenja radova? Ukoliko takav pristup nije obezbeđen, Plan raseljavanja mora biti izrađen i sproveden u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i Uslovom za realizaciju br. 5 EBRD-a.		Izveštaj "Srbija Voz" a.d. o konsultativnim sastancima održanim sa preostalim stanovnicima neformalnog naselja kako bi im se predstavile građevinske aktivnosti i mere ublažavanja, kao i povratne reakcije dobijene od strane domaćinstava, podnet EBRD-u. Ukoliko je neophodno raseljavanje, izrada Plana raseljavanja i njegovo podnošenje EBRD-u, posle čega sledi sprovođenje plana.
Građevinsko preduzeće "Ratko Mitrović"	Da li je preduzeće izmestilo sve svoje objekte i opremu van kompleksa TPS Zemun?	Kraj 2020	Ukoliko je potrebno, izrada Plana kompenzacije i njegovo podnošenje EBRD-u pre početka rušenja (prvo tromesečje 2021)

10 Objavljivanje informacija i konsultacije

Napravljen je Plan uključivanja zainteresovanih strana za Projekat koji opisuje korake koje će "Srbija Voz" a.d. preuzeti kako bi osiguralo da oni koji mogu biti obuhvaćeni Projektom dobiju sve potrebne informacije i budu konsultovani o merama koje će kompanija preuzeti kako bi se umanjili negativni uticaji.

Kao što se može videti u Tabeli 2 iznad, prvi Plan raseljavanja koji će biti izrađen, se bavi raseljavanjem izolovanog domaćinstva koje se nalazi unutar kompleksa TPS Zemun. Individualni sastanci će biti održani sa članovima domaćinstva kako bi se prikupili socio-ekonomski podaci i, u zavisnosti od rezultata, definisale mere kompenzacije i podrške koje će biti ponuđene domaćinstvu. Članovi domaćinstva će takođe biti obavešteni o žalbenom mehanizmu i drugim važnim činjenicama, kao što je vremenski okvir raseljavanja. Individualni sastanci će se nastaviti tokom sprovođenja, sve dok domaćinstvo ne bude preseljeno, sve predviđene mere pomoći budu pružene i domaćinstvo ne dostigne nivo životnog standarda koji je imalo pre preseljenja.

Individualni sastanci sa predstavnicima građevinskog preduzeća "Ratko Mitrović" će se takođe nastaviti, kako bi se radilo na rešenju preseljenja celokupnog preduzeća nakon prenosa vlasništva nad zemljištem (kao što je predstavljeno u odeljku 2.2) i na rušenju i obezbeđivanju kompenzacije za obuhvaćene objekte. Kontakti osoba iz "Srbija Voz" a.d., odgovornih za rešavanje ovog pitanja, su već dostavljeni građevinskom preduzeću. Plan kompenzacije će biti zasnovan na postignutom dogовору са građevinskim preduzećem i sastanci će se održavati sve dok plan ne bude uspešno sproveden.

Predstavnici "Srbija Voz" a.d. će nastaviti da održavaju redovne (nedeljne) sastanke sa gradskim Sekretarijatom za socijalnu zaštitu (i NVO Vizija, ako bude potrebno), kako bi pratili napredak u raseljavanju neformalnog naselja koje se nalazi u blizini kompleksa TPS Zemun. Kao što je predstavljeno u Planu uključivanja zainteresovanih strana za Projekat, "Srbija Voz" a.d. će organizovati sastanak sa svim domaćinstvima koja ne budu raseljena pre početka građevinskih radova, kako bi ih obavestili na koji način će biti obezbeđen pristup njihovim kućama, kao i o mogućim negativnim uticajima po zdravlje i bezbednost koji mogu nastati kao posledica izvođenja građevinskih radova i merama koje će biti preuzete kako bi se ovi uticaji umanjili.

Ukoliko bude potrebno da se izradi Plan raseljavanja u kasnijoj fazi, za sva domaćinstva koja nisu raseljena i kojima nije obezbeđen bezbedan pristup kućama, biće održavani redovni sastanci tokom izrade i sproveđenja Plana raseljavanja.

Ovaj Okvirni plan raseljavanja će biti javno objavljen na internet prezentaciji EBRD i "Srbija Voz" a.d. , na srpskom i engleskom jeziku. Individualni Planovi raseljavanja / kompenzacije će biti predstavljeni onima koji njima budu obuhvaćeni.

11 Žalbeni mehanizam

"Srbija Voz" a.d. je uspostavio žalbeni mehanizam koji je predstavljen u Planu uključivanja zainteresovanih strana. Isti žalbeni mehanizam će biti korišćen kako bi se rešavali uticaji vezani za pribavljanje zemljišta i biće predstavljen osobama obuhvaćenim Projektom tokom izrade Planova raseljavanja / kompenzacije.

Ukratko, žalbeni mehanizam podrazumeva sledeće:

- Svaki pojedinac ili organizacija može da pošalje komentar, žalbu i/ili zahtev za informacijom, lično ili poštom, telefonom ili elektronskom poštom koristeći kontakt informacije priložene u nastavku;
- Sve žalbe će biti zavedene i na njih će biti odgovoreno u roku od 15 dana, bilo usmeno ili pisanim putem, u skladu sa odabranim načinom komunikacije od strane podnosioca žalbe;
- Pojedinci koji podnesu svoje komentare ili žalbe imaju pravo da zahtevaju da njihov identitet bude čuvan u tajnosti;
- U svakom trenutku podnosioci žalbe mogu takođe da potraže pravni lek u skladu sa zakonima i regulativom Republike Srbije.

Kontakt detalji za podnoženje komentara i žalbi su:

Za: Mašan Radojević

Sektor za održavanje voznih sredstava

"Srbija Voz" a.d.

Adresa: Nemanjina 6, 11000 Beograd

Telefon: +381 11 3616 790

E-mail adresa: masan.radojevic@srbail.rs

12 Praćenje i izveštavanje

"Srbija Voz" a.d. će redovno pratiti sproveđenje ovog Okvira i budućih Planova raseljavanja / kompenzacije i proveravati da li je ostvaren vidljiv napredak kroz primenu predviđenih aktivnosti.

Indikatori praćenja će biti definisani u svakom od individualnih Planova raseljavanja / kompenzacije. Ključni uticaj koji će biti praćen pre i tokom građevinskih radova je da li je bezbedan i nesmetan pristup kućama obezbeđen porodicama koje nisu raseljene iz neformalnog

naselja. Ukoliko takav pristup ne može biti / nije obezbeđen, "Srbija Voz" a.d. će izraditi i sprovesti Plan raseljavanja u saradnji sa vlastima nadležnim za raseljavanje, kako bi ispunili zahteve iz Uslova za realizaciju br. 5 EBRD-a.

Za svaku od tri komponente raseljavanja, "Srbija Voz" a.d. će izveštavati EBRD o napretku, po sledećem rasporedu:

- Tromesečni izveštaj o napretku - pre raseljavanja / pružanja kompenzacije i prvih šest meseci po završenom raseljavanju / pruženoj kompenzaciji.
- Srednjeročni izveštaj o napretku - šest meseci nakon raseljavanja / pružene kompenzacije.
- Finalni izveštaj o napretku - dvanaest meseci nakon raseljavanja / pružene kompenzacije.

Nezavisno praćenje će biti sprovedeno svakih šest meseci od strane kvalifikovanih eksperata, uz izveštaje koji će sadržati predložene korektivne mere, koji će biti podneti "Srbija Voz" a.d. i EBRD-u.

13 Troškovi sprovođenja

U vreme izrade ovog Okvira nije bilo dovoljno poznatih elemenata kako bi se izračunali mogući troškovi raseljavanja i kompenzacije za dve komponente (izolovano domaćinstvo i objekti preduzeća "Ratko Mitrović"). To će biti uključeno u Planove raseljavanja / kompenzacije koje će izraditi i sprovesti "Srbija Voz" a. d.

Troškove raseljavanja stanovnika neformalnog naselja, ukoliko to bude potrebno, će snositi državni organ nadležan za raseljavanje. Na osnovu troškova raseljavanja koje je sprovedla NVO Vizija, raseljavanje jednog domaćinstva košta približno 15,000 EUR (uključujući troškove sprovođenja) i ukoliko najviše 7 domaćinstava bude bilo potrebno raseliti, ukupni troškovi bi iznosili oko 105,000 EUR.

ANEKS 1 – Fotografija izolovane kuće u TPS Zemun

ANEKS 2 – Fotografija dva objekta u vlasništvu kompanije “Ratko Mitrović”

ANEKS 3 – Fotografije srušenih kuća u neformalnom naselju posle raseljavanja

